

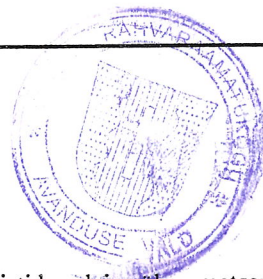
AVANDUSE VALLA KAJA

NR.6

JUUNI

1996

23.juuni - võidupüha
24.juuni - jaanipäev

VABADUS TOODI LAHINGUIST.

"Jah, võita me tahame ja peamegi võitma, sest see on nüüd veel meie ainus võimalus, oleme ju pannud kaalule kõik, mis meil on. /---/ Ja võidamegi, usun seda juba kindlasti. /---/ Terve Põhja-Eesti on juba vaenlastest puhas, ega lähe enam palju aega sellekski, kus puhastatakse ka Lõuna-Eesti, aetakse siit üle piiri viimne venelane, lätlane ja hiinlane. /---/ Suurepäraselt on meil ikka vedanud, nii halvasti ja viletsalt kui me kõike seda omal ajal algasimegi. Oleks sündinud nagu mingi ime, suur ja enneuskumatu ime. Mis alles hiljuti oli nagu hull utopia, on nüüd käegakatsutav reaalsus. Ja kas ei või meie nüüd olla uhked ja rõõmsad, meie, kes me seda imet oleme aidanud sünnitada, selle eest sõdinud, nälginud, surmahirmus vaevelnud, alandust ja häbi tundnud! Meie võidame ja see võit on ühtlasi demokraatia võit diktatuuri üle, vabaduse võit terrori üle! See on suur ja ilus asi, kuigi sõda on nii ütlemata vastik ja tülgastav! /---/ On siiski ilus võidelda suurte asjade eest!"

Albert Kivikas "Nimed marmortahvil"

See oli üsna hiljuti, kui saime tagasi oma jaanilaupäevase võidupüha. Vanad inimesed teavad selle päeva tähtsust. Noored aga vist ei mõtlegi, mis võitu see päev tähistab. Ja ometi on Vabadussõda ainus võidukas sõda eestlaste jaoks. Eesti jäi vabaks. 23.juunil 1919.a. taasvallutasid Eesti väed Võnnu ja purustasid Landeswehri. See aeg tundub olevat väga kaugel. Liiga kaugel, sest me teame tollest ajast väga vähe. Kuid veel on meie seas inimesi, kes mäletavad, neid, kes ise selles võidus osalised. Meie valla vanim elanik Karl Tedro on üks neist. Mais 1919 mobiliseeriti ta 19-aastase noorukina siitsamast Avanduse mailt. Nii algas tema teenistus 1.Diviisi Tagavarapataljonis ja jätkus 5.Rakvere Jalaväepolgus. Kahjuks on Karl Tedro tervis viimasel ajal kehv ja seetõttu kannatab ka mälu. Siiski soostus ta võidupüha puhul noid aegu meenutama, kuigi kahetses, et on palju unustanud. Meie jutuaajamisel oli toeks tema tütar, kes isa jutte varasemast mäletab.

Võidukas Võnnu lahingus Karl Tedro ise ei osalenud, kuid kuulis sellest kaasvõitlejailt. Eestlaste võitlusvaim olnud nii suur, et armuandmist ega vangide võtmist ei olnud. Esimese hooga löödud küll eestlased taganema, kuid kindral ähvardanud taganejad maha lasta. Ega enam ei taganetudki. Soomusrongid tulid ka appi ja baltisakslased löödi puruks. Eestlased tahtsid Riiga järele minna. Ka nende pataljon oli valmis minema, kuid inglased ei lubanud. "Suurriigid ei tahtnud, et oleksime Riiga sisse läinud, see oli nende omavaheline poliitika", arwab toonane sõjamees. Siis meenutab ta oma eestimeelse pataljoniülema Sauseni sütitavat kõnet. Too rääkinud, kuidas kunagi mindi nuiadega parunite vastu ja kutsunud mehi näitama, mida nad nüüd suudavad relvadega. Vana mees meenutab, kui palju oli neid kordi, kus tema elu oli ohus. Aga saatus hoidis teda. Kord

tulnud Eesti kommunistid salaja ühe metsavahi juhtimisel. "Jooksime jõe äärt mööda. Kapten oli ühe väikese künka taga, huudis:"Mis sa seal jooksed, tule ara, muidu saad veel surma!" Minu kõrval jooksva mehel oli valge müts peas, ta sai kuuli pähe ja kukkus jõkke. Hüüdis veel, et aidake, aga kes see enam aidata sai.

Teinekord olime Venemaal ühe kindluse lähedal. Venelastega olid kaitsekraavid vastamisi, ehk pool kilomeetrit oli vahet. Olin valvepostil, sõjaväebinokliga nägin neid selgesti. Küllap nähti ka mind. Lasksid vist snaipriga, pauku ma ei kuulnud, kuul jooksis üle mu pea. Pajuoksad kukkusid mulle kaela. Läks õnneks. Oleks paar millimeetrit madalamalt tulnud, poleks ma enam elanud. Aga näed, sõjas oli ikka õnne ka. Mitu korda oli lahinguis nii, et kuuliaugud olid küll sinelist läbi, kuid mind ei puutunud." Üks õnnelik pääsemine olnud Pihkvas, kui pataljon oli puhkusel. Mingi imeliku tuju ajal otsustas noormees jõkke ujuma minna. Aga jõgi oli sügav. "Arvasin lolli peaga, et ega meie laevastik mul uppuda lase. Aga nemad olid nii kaugel, et ei näinudki mind. Ujusin päris kaugele, keegi nagu ütles, et nüüd keera ümber. See oli viimane moment. Suutsin täpselt kaldani ujuda ja kuidagi välja ronida, rohkemaks poleks jõudu jätkunud. Mäletan, et päike paistis, ilus kevadine aeg oli."

Vene valged võitlesid koos eestlastega. Sellest on Karl Tedrol meenutada, et kord taganesid nood äkki ja jätsid liini tühjaks. Teda saadeti tookord pataljoniga valvesse. Neil oli kiirlaskepatari, mis laskis tühja koha peale, siis ei julgenud venelased edasi tulla. Taganenud väeosa ohvitseri laskis aga kindral maha.

Peale sõda oli Karl Tedro veel piiril, 2.Piiriküti pataljonis. Ja tollal piir pidas. Siis oli Eesti Vabariigil vist rohkem raha, piir oli paremini kindlustatud. Traattõkked olid ees ja nendes oli elektrivool, salaja ei saanud keegi läbi", ütleb ta. Pärast demobiliseerimist tuli ta tagasi ja sai siin asundustalu. Talle annetati ka Vabadussõja mälestusmärk. "See oli raha, lint järel", meenutab ta. Kahjuks on see aga kaduma läinud.

Eesti vabaduse eest võidelnud mees arwab, et tollased noored mehed olid vaprad. Tänaastele noortele mõeldes jääb ta aga tõsiseks. "Ei tea, kas nemad saaks hakkama. Siis keegi sõjaväest ära ei jooksnud, nüüd jooksevad rahu ajalgi. Siis olid teistmoodi mehed, distsiplineeritud," ütleb ta.

Karl Tedro on näinud kaks korda vabadussõjalaste ausamba avamist. "Kes võis arvata, et meil on kaks korda Eesti Vabariik. Vahepealne Vene aeg oli nagu kuri unenägu". Jutuajamise lõpetab ta aga pisut nukralt: "Mis mina vana mees enam tean, aga ma arvan, et ega need venelased me hinge rahule ei jäta."

Kai Tamm

JÄTKUB MAJANDUSLIKE HUVIDE DEKLARATSIOONIDE AVALDAMINE.

1. Ees-ja perekonnanimi
2. Ametikoht
3. Asutus (tööandja)
4. Kinnisvara
5. Õhusõidukid, laevad, autod
6. Aktsiad ja muud väärtpaberid (eminent, liik, kogus, nimiväärtus)
7. Võlad pankadele ja teistele eraõiguslikele isikutele, kui võla suurus ületab kuue kuu ametipalga
8. Muud varalised kohustused, mille suurus ületab kuue kuu ametipalga
9. Täiendavad tuluallikad

1. Ants Sirgmet
2. Bussijuht
3. Avanduse Vallavalitsus
4. Eramu Uus tn. 13, Simuna
5. "Audi 100" - sõiduauto
6. -
7. -
8. -
9. -

1. Sven Kesler
2. Vallavanem
3. Avanduse Vallavalitsus
4. 1/6 individuaalgaraažist Rakvere linnas ; 1/6 individuaalelamust Vinni vallas Murukülas; individuaalelamu Määri külas abikaasade ühisomandis
5. -
6. -
7. Hansapangale pikaajaline laenu clamu remondiks 3 aastaks 19% 50 000 krooni
8. -
9. -

1. Lembit Lükk
2. Maanõunik-abivallavanem
3. Avanduse Vallavalitsus
4. Elumaja ja abihoone Avanduse vallas Orguse külas
5. Sõiduauto "Opel Ascona", sõiduauto IŽ- 2715
6. -
7. -
8. -
9. Tegelen eraettevõtjana maakorraldus-ja maamõõdutöödega

1. Andrus Läll
2. Ehitusnõunik
3. Avanduse Vallavalitsus
4. -
5. Sõiduauto M-2140, sõiduauto "Ford Sierra 1,6CL", veoauto GAZ-3507
6. AS Pajusti Ehitus, A, 2, 100 krooni
7. -
8. -
9. -

1. Hillar Kasu
2. Vallavolikogu esimees
3. Avanduse Vallavolikogu
4. Elumaja koos kõrvalhoonega, 1-toaline korter (41m²) Lääne-Viru maakonnas Avanduse vallas

5. Sõiduauto "Moskvitš Kombi"
6. OÜ Ivax, osatäht, 10 700 krooni
7. -
8. -
9. OÜ Ivax tegevdirektor

Vello Ojaste ei ole deklaratsiooni esitanud.

HÄBIPOST

Haldusõigusrikkumiste eest on karistatud:

- autojuhtimine joobnult: **Olev Õim, Ülar Lilleorg**
- autojuhtimine joobnult juhilubadeta: **Toivo Mägi**
- rahu rikkumine eluruumides: **Rein Urva 2x, Mart Ploom**
- ebaseaduslik viinamüük: **Õie Kuk**
- ebakaine avalikus kohas: **Rauno Tikka, Janar Lükk, Janno Pruul, Aldi Valk, Jaak Kull, Svetlana Kaju,**

Vello Fimberg, Silver Kuk, Heiti Lumi, Mari Saar, Priit Veskilt

VALLAVALITSUS OTSUSTAS:

- seoses marutaudi diagnoosimisega OÜ Karuvälja veisel (veterinaarlaboratooriumi ekspertiis B-413 06.06.1996) kehtestada Karuvälja II lüpsifarmile kitsendused alates 07.06.1996.a. Marutaudi tõrje korraldada Lääne-Viru Veterinaar keskuse poolt koostatud eeskirjade kohaselt. Kitsendused lõpetatakse Avanduse Vallavalitsuse määrusega 60 päeva peale viimast marutaudi juhtu.
- AS LIAANile välja anda kauplemisloa ja alkoholi jaemüügi tegevuslitsentsi
- anda nõusolek Eesti Geoloogiakeskuse biokeemilise kaardistamise katsetööde läbiviimiseks vastavalt kinnitatud "Üldgeoloogiliste uurimistöde läbiviimise korrale"
- läbi viia 1996.a. Avanduse valla heakorrakurss, selgitamaks välja paremini heakorrastatud maakodud.
Hindamine viia läbi 15.08.1996.a.

Moodustada hindamiseks 7-liikmeline komisjon järgmiste tegutsevate seltside ja ühenduste esindajatest: Simuna Naisselts; Simuna Talunike Selts; Simuna Aiandus- ja Mesindusselts; Simuna Muinsuskaitse selts; Avanduse Vallavolikogu ja Vallavalitsus; EELK Simuna Kogudus; Simuna Pensionäride Ühendus.

Autasustamine: esemeline peaauphind väärtuses kuni 1000.-krooni ja puidust märk elamu seinale "Avanduse vald - 1996 - KAUNEIM KODU"

kaks ergutusauhinda koguväärtuses 500.-krooni

- eraldada Avanduse Vallavalitsuse reservfondist heakorrakurssi 1500.-krooni
- kinnitada heakorrakurssi läbiviimiseks reglement:
  1. Hindamisele kuuluvad Avanduse vallas asuvad kodud.
  2. Hindamisel arvestatakse kodu üldist korrashoidu, hoonete ja püsirajatiste omavahelist harmoneerumist, keskkonnanõuetest kinnipidamist ja ilu.
  3. Hindamisel kasutatakse 10-palli süsteemi, tulemused arvutatakse matemaatilise keskmise järgi.
  4. Võrdse tulemuse korral eelistatakse enim kõrgemaid hindeid saanud kodu.
  5. Komisjonil on õigus välja anda peaauphind (esemeline) kuni 1000.-krooni ja 2 ergutusauhinda (kokku 500.-krooni). Korra peaauphinna võitnud kodu ei saa kandideerida enne 3 aasta möödumist.
  6. Komisjonil on õigus jätta peaauphind või ergutusauhinnad välja andmata. Vastava otsuse võtab komisjon vastu lihthääletamusega. Puidust märk - KAUNEIM KODU - antakse välja ainult koos peaauphinnaga.
  7. Võitjad avalikustatakse valla ajalehes. Auhindade kätteandmine toimub pidulikult.

PUHAS LOODUS - INIMVÄÄRNE ELU.

Meie valla keskkonnaseisundit võib pidada üldiselt rahuldavaks. See on nii tänu põllumajandusliku tootmise vähenemisele ja kemikaalide arukale kasutamisele. Samuti on vähenenud olmevete hulk. Varasema aja pärandina on halvasti lahendatud Simuna aleviku olmeprügi kogumine ja prügimäele transportimine. Siin on kavas kardinaalsed muutused. Koostöös Rakke vallaga paigaldatakse käesoleva aasta lõpuks meie valla territooriumile kinnised metallist prügikonteinerid, mida hakatakse regulaarselt tühjendama. Prügi veetakse Rakke prügimäele. Tahame panna konteinerid kõigi suuremate majade ja tähtsamate asutuste juurde, samuti Simuna turuplatsile ja kalmistule.

Prügi hakatakse Rakkesse vedama seetõttu, et meie valla ainuke jäätmeoaga prügimägi asub Simuna aleviku piiril turbaraba ääres ja on üle koormatud. Praegu palume kõigil elanikel ja asutustel kasutada ainult eelpool nimetatud prügimäge. Hirtla külas asuv prügimägi suleti, sest selles piirkonnas on põhjavesi halvasti kaitstud ja on vee reostumise oht. Simuna alevi prügimäele palume mitte viia metalli ja klaasi. Klaasi jaoks on plaanis üles panna kaks spetsiaalset konteinerit. Metallil soovitame firmadel ja talumeestel ühiselt kokku korjata ja turustada vanametalli vastuvõtupunktis.

Maikuu lõpul viibisin viiepäevasel keskkonnaalasel õppereisil Rootsi Kuningriigi Gävleborgi maakonna Hoforsi vallas. Meie maakonnast võttis õppereisist osa 20 inimest. Reis toimus Rootsi riigi kulul. Enne sõitu rääkisid rootsi spetsialistid meile Rakveres neljal päeval sealse keskkonnakaitse põhialustest. Mõne sõnaga öeldes on sealne tehniline tase meist jupp maad ees. Aga nende tehnoloogiad

on väga kallid ja ei ole meil otstarbekad rakendada. Kõige kiiremini on meil vahest võimalik korraldada erinevate jäätmete - klaasi, metalli, elektroonika jms. - eraldi kogumine. Kuid käesoleval ajal jäävad paljud head mõtted raha taha seisma.

Kõigil hoonete valdajatel ja kasutajatel palume nende käsutuses olevad territooriumid niita ja heakorrastada. Korras ümbrus annab positiivse impulsi meile kõigile!

Andrus Läll

TUULT TIIBADESSE, LÕPETAJAD!

Rakke Keskkool:

- Maarja Jaaniste
- Väike-Maarja Gümnaasium:
  - Gaidi Kasu
  - Janis Käär
  - Evar Ojasaar
  - Kati Rand

24.juunil k.a. sõidab Kärü buss järgmiselt:

Kärust väljub kell 9.00
Simunast kell 14.00

JAANIKULE!

22.juunil Kärü jaanituli
kell 20.00 - lastetrail
kell 21.00 - tule süütamine
Simuna ja Kärü taidlejate konsert

* * *

23.juunil jaaniõhtu Avanduse mõisa pargis
kell 17.00 - üritused lastele

- jalgratta vigursõit
- jalgratta aeglustussõit
- puššpall
- köievõdu
- sangpomm
- teatevõistlus

kell 20.00 - tuletõrje demonstratsioonesinemine

NB! tuletõrjedepoo ees

kell 21.00 - rahvatantsusimman mõisa ees

kell 22.00 - jaanitule süütamine

Tantsuks mängib ansambel "Bellamy".

* * *

Kui jaanitulele mindi, käidi kolm korda edespidi ja kolm korda tagurpidi ümber tule, siis pidi aasta hästi õnnestuma.

***

Sõnajalad õitsevad jaanilaupäeva öösel kella 12 ja 1 vahel. Kui õied lahti lõõvad, siis peab neil suur tulesärin taga olema. Kui keegi ühe sõnajalaõie kätte saab ja seda kangesti hoiab, siis võib ta kõik maailma asjad teada.

***

Vanasti jaaniõhtul, kui jaanituli hakkas kustuma, siis läksid noored jaaniussi otsima. Kes kõige esimesena ussi leidis, sel tuli selle aasta sees (jaanipäevast jaanipäevani) õnn.

***

Kui oma tulevast tahad näha saada, siis pese jaanilaupäeva õhtul käed ja silmanägu ära, jäta nad aga kuivatamata ja heida ilma kellegiga rääkimata magama. Enne seda peab aga käterätiku voodi ette tooli peale panema. Kes siis öösel tuleb unes silmi kuivatama, see on sinu tulevane.

***

Kes rahaauku tahab leida, mingi üks päev enne jaanipäeva ära, nõnda et teda taga peab otsitama, siis mingi katukseulvi või ungaauku, vaadaku sealt, kust tuli tõuseb ja visaku senna pastlinõel, siis ei kau ära, kunni mõne teisega ühes võib ära tuua.

VALLARAHVAS!

Lahendamist vajab delikaatne probleem - kas Isamaasõja ausammast sellisena ja selles kohas on vaja? Liiguvad jutud, et tegelikult pole sinna maetud ühtegi langenu. Kellel on informatsiooni selle kohta, kes on sinna maetud, võtku, palun, ühendust vallavalitsusega!

Õnnitleme!

*Keegi ei peata me aastate sõidus,
soovida võib vaid õnne ja jõude!*

84	Karla Oitmaa	17.06.1912
81	Aino-Vilhelmine Pärn	07.06.1915
75	Johannes Erapart	06.06.1921
65	Leili-Orlanda Hiiesalu	14.06.1931
	Alli Birnbaum	27.06.1931

JUMALATEENISTUSED SIMUNAS JUULIKUUS 1996
igal pühapäeval kell 12.00

Volikogu istung toimub 28.06.96 kell 14.00

Päevakord:

- Avanduse valla avaliku korra eeskirjade 2.lugemine
- Avanduse valla investeeringud 1996 a.-ks
- 1996.a. kohaliku omavalitsuse valimiseks mandaatide arvu, valimisringkonna ja valimisjaoskonna kinnitamine
- Maaeraldused
- Avanduse valla üldplaneering

TÄHELEPANU! KARTULIMARDIKAS!

Kartulimardikas kuulub Euroopa regiooni karantiinsete putukkahjurite A2 nimekirja ning selle kahjuri leviku jälgimine vaatluse teel ja tõrje korraldamine on maavaldajale kohustuslik.

Kartulikasvatajad peavad teostama kartulipõldude vaatlusi. Kontrollvaatlused viiakse käesoleval aastal läbi kolmes etapis:

1. vaatlus 1.-7.juulil
2. vaatlus 21.-28.juulil
3. vaatlus 17.-24.augustil

Kahjurite esinemise juhtudest tuleb kohe teatada taimekarantiini inspektorile telefonil 4 05 96.

Alates 20.maist 1996 on kinnistatud uued sõidukite tehnilise ülevaatuse piirhinnad.

50% hinnasoodustus kehtib:

1. pensionaridele ja invaliididele vastava tunnistuse alusel
2. toimetulekutoetust saavatele lastega peredele ja 4 ning enam lapsega kooselava pere ühele sõidukiomanikust vanemale elukohajärgse omavalitsuse sotsiaaltalituse poolt väljaantud tõendi alusel.